

Asia: VN/10343/2024

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi saaristolaiksi

Lausunnonantajan lausunto

Yhteenveto kommentteistanne lausuntokoosteen laatimista varten

Puumalan kunta pitää saaristolain päivittämistä tarpeellisena ja laille eduksi on, että siinä määritellään saaristoa saaristotypologiaan pohjautuen.

Kommenttinne 1–2 §:ään sekä niiden perusteluihin

Lain tavoitteeseen tulee lisätä kirjaus vapaa- ajan asumisesta tai kausiasumisesta. Lakiesityksessä puhutaan asumisesta yleensä. Kausiasuminen on keskeinen tekijä saaristoalueiden elinvoimaisuudelle etenkin Järvi-Suomessa, mitä todentaa kausiväestön merkittävät määrät.

Etelä- Savon kunnista Enonkoski, Puumala ja Sulkava ovat saaristokuntia ja Hirvensalmi, Mikkeli sekä Savonlinna saaristo- osakuntia. Etelä- Savossa on noin 46 000 vapaa- ajan asuntoa ja Puumalassa noin 4 000. Etelä- Savon kaikista vapaa- ajan asunnoista ympärivuotiseen asumiseen soveltuvia on noin viidennes. Määrällisesti eniten ympärivuotiseen asumiseen soveltuvia vapaa- ajan asuntoja on Puumalassa, Savonlinnassa, Mikkelissä ja Mäntyharjulla. Etelä- Savon vapaa- ajan asunnoista prosentuaalisesti eniten ympärivuotiseen asumiseen soveltuvia on Puumalassa (26 %) ja Juvalla (25 %).

Kommenttinne 3–6 §:ään sekä niiden perusteluihin

Pykälää 5 tulee muuttaa siten, että Valtioneuvoston asetusta kokonaisuudessaan tulee tarkastella viiden vuoden välein. Näin ollen hyvinvointialueiden luettelon ohella tulee tarkastella saaristoisen hyvinvointialueen määrittely sekä saaristoisuus pisteiden laskennan periaatteet.

Lakiesityksen eduksi on, että kausiasukkaat huomioidaan nyt ensimmäistä kertaa rahoituksen laskentatekijänä saaristoisuuskerroimen kautta. Kausiasukkaiden painokerroin laskennassa on kuitenkin vain 0,5 (sama muin saaristomaisilla manneralueilla). Kausiasukkaiden painoarvoa tulee tarkistaa ylöspäin, sillä merkittävä osa vapaa- ajan asunnoista sijaitsee sisä- ja välisaaristossa. Etelä- Savossa saaristoalueiden vapaa- ajan asukkaista 56 % on sisäsaaristossa. Kausiasukkaita sijaitsee

myös ilman kiinteää tieyhteyttä olevassa saaristossa, mikä tarkoittaa, että esimerkiksi kiireellisen sairaanhoidon järjestäminen ja valmius sen järjestämiseen vaatii erityisiä järjestelyjä.

Kausiasukkaiden merkitys terveysterveys- ja pelastuspalveluiden näkökulmasta on merkittävä, mikä on todennettu vuonna 2025 valmistuneessa ja kausiasukkaiden hyvinvointialueille merkitsemää taloudellista vaikutusta tarkastelevassa selvityksessä. Selvityksen tuloksia ja hyvinvointialueiden saaristoisuuspesteitä vertaamalla johtopäätös kuitenkin on, että pisteytysmalli ei esitetystä muodosta lainkaan tavoita kausiasukkaiden hyvinvointialueille aiheuttamia todellisia kustannuksia. Näin ollen pisteytysmalli tarvitsee merkittävää korjaamista.

Selvitys osoittaa, että kausiasukkaat käyttävät Etelä- Savon hyvinvointialueella pelastuspalveluita vuosittain noin 4,1 miljoonan euron edestä ja ensihoitoa noin 1,6 miljoonan euron edestä. Näitä kustannuksia Etelä- Savon hyvinvointialue ei voi laskuttaa kausiasukkaan kotihyvinvointialueelta. Kausiasukkailla tarkoitetaan tässä henkilöitä, joilla on vapaa- ajan asunto Etelä- Savossa ja joilla on kotipaikkakunta Etelä- Savon hyvinvointialueen ulkopuolella. Nykymuotoinen lainsäädäntö palvelee siten jopa paremmin saaristoisten hyvinvointialueiden palveluiden tuottamista. Saaristoisten hyvinvointialueiden osalta lakimuutos on syytä tehdä vasta siinä vaiheessa, kun hyvinvointialueiden kaikki olosuhdetekijät päivitetään ja pelastustoimen rahoitus avataan ja samassa vaiheessa voidaan realistisesti katsoa, miten etenkin kausiasuminen tulee hyvinvointialueen rahoituksessa huomioida.

Pykälää 6 tulee muuttaa siten, että vakituisten asukkaiden ohella laki tunnistaa myös kausiasukkaiden mahdollisuudet käyttää palveluita saariston erityisolosuhteet huomioon ottaen.

Kommenttine 7–8 §:ään sekä niiden perusteluihin

Ei lausuttavaa.

Kommenttine 9–10 §:ään sekä niiden perusteluihin

Pykälä 9 on sisällöltään hyvä ja tarkoituksenmukainen huomioimaan saariston vakituisen ja kausiväestön osallisuus.

Kommenttine 11–12 §:ään sekä niiden perusteluihin

Ei lausuttavaa.

Kommenttine 13–14 §:ään sekä niiden perusteluihin

Ei lausuttavaa.

Kommenttine vaikutuksista (luku 4.2 Pääasialliset vaikutukset)

Sivulla 17 kuvataan "kausiasutus aiheuttaa yli miljoonan euron vuosikustannukset neljällä hyvinvointialueella." Perustelut ovat tältä osin harhaanjohtavat. Kausiasumisen kustannus

pelkästään Etelä- Savon hyvinvointialueen pelastustoimelle on 4,1 miljoonaa ja ensihoidolle 1,6 miljoonaa euroa.

Kommenttinne yleisperusteluista (luvut 1–12, lukuun ottamatta lukuja 4.2 Pääasialliset vaikutukset ja 7 Säännöskohtaiset perustelut)

-

Kommenttinne saaristoasian neuvottelukuntaa koskevasta valtioneuvoston asetuseronnoksesta

-

Kuuva Niina
Puumalan kunta - kunnanjohtaja Niina Kuuva